

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА НА ЗАСАДАХ УЗГОДЖЕННЯ ІНТЕРЕСІВ ГРУП ЕКОНОМІЧНОГО ВПЛИВУ

Успішність функціонування інноваційного підприємства в значній мірі визначається ефективністю його системи управління. Слід підкреслити, що на сьогодні, система управління більшості інноваційних підприємств будується тільки з врахуванням цілей їхніх власників при ігноруванні інтересів інших груп економічного впливу. Група економічного впливу - це група людей або організацій (соціально-економічних суб'єктів), яка може протистояти або сприяти досягненню цілей або діяльності організації [1, с.46].

Зміна підходів, а саме побудова системи управління організацією з врахуванням інтересів груп економічного впливу, дозволить краще розвивати інноваційні проекти в організації, а також сприятиме кращому взаєморозумінню з соціально-економічними суб'єктами, які оточують та є частиною організації. Врахування інтересів груп економічного впливу при побудові системи управління діяльністю інноваційного підприємства дозволить підвищити його ефективність шляхом зниження трансакційних витрат підприємства, легшого залучення фінансування для реалізації інноваційного проекту та кращого доступу до різних видів ресурсів.

Процес управління підприємством здійснюється шляхом реалізації функцій менеджменту, формування методів менеджменту та прийняття управлінських рішень [2, с.40]. Наведені категорії так взаємодіють між собою: результатом застосування функцій менеджменту є розробка методів менеджменту, які в свою чергу слугують базою для прийняття управлінських рішень на підприємстві [2, с.40]. Аналізування літературних джерел показує, що інтереси груп економічного впливу доцільно враховувати на кожному із етапів реалізації цієї послідовності.

Зазначимо, що при врахуванні інтересів груп економічного впливу реалізацію процесу менеджменту підприємства пропонується розпочинати із функції контролювання. Зазначимо, що на сьогодні стан взаємовідносин українських підприємств з групами економічного впливу не до кінця вивчений, зокрема не проаналізована попередня динаміка та поточний стан взаємовідносин інноваційних організацій з групами економічного впливу, так само як і не визначені їхні результативні групи економічного впливу.

Відповідно, попередньо до реалізації функцій планування, мотивування, організування та регулювання доцільно проаналізувати чи коректно відібрані групи економічного впливу, а також сформулювати систему оцінювання, яка враховує інтереси груп економічного впливу підприємства. Система відбору результативних груп економічного впливу та система оцінювання діяльності підприємства з врахуванням інтересів груп економічного впливу є частинами загальної функції контролювання. Формування таких підсистем контролювання дозволить відібрати результативні групи економічного впливу підприємства та здійснити попереднє оцінювання діяльності підприємства з врахуванням інтересів груп економічного впливу. Підкреслимо, що безпосередньо процес оцінювання діяльності підприємства з врахуванням інтересів груп економічного впливу здійснюється шляхом аналізування динаміки зміни значень показників, тобто порівняння фактичних значень відібраних показників із попередніми. Вивчення динаміки зміни показників дозволить проаналізувати рівень врахування інтересів груп економічного впливу в діяльності підприємства. В подальшому, відібрані показники можуть використовуватися для планування діяльності організації та для регулювання відхилень, які виникають в діяльності підприємства.

Іншим аспектом врахування інтересів зазначених соціально-економічних суб'єктів при здійсненні контролювання є аналізування впливу узгодження інтересів груп економічного впливу на економічну ефективність підприємства. Така система є частиною завершального етапу контролювання процесу менеджменту в організації, та показує наскільки врахування інтересів груп економі-

чного впливу підвищує/знижує ефективність діяльності підприємства.

Результати контролювання можуть використовуватися в якості вхідних даних для реалізації інших функцій менеджменту підприємства з врахуванням інтересів груп економічного впливу.

Розробка системи планування діяльності підприємства з врахуванням інтересів груп економічного впливу передбачає здійснення таких заходів: формування стратегічних цілей та стратегій із врахуванням інтересів груп економічного впливу; аналізування зовнішнього та внутрішнього середовищ на предмет взаємовідносин з групами економічного впливу; моніторинг середовища функціонування підприємства на предмет появи нових груп економічного впливу; формування моделей короткострокового прогнозування, в яких враховані інтереси груп економічного впливу. Крім того, тактичне планування діяльності підприємства передбачає необхідність формування методів прогнозування розвитку інноваційного підприємства, в яких враховані інтереси груп економічного впливу.

Зміни в організаційну структуру управління діяльністю підприємства для врахування інтересів груп економічного впливу можуть бути спрямованими на формування спостереженої ради акціонерного товариства, в яку включені представники різних груп економічного впливу та впровадження посади відповідального за моніторинг та взаємодію з групами економічного впливу. Аналізування діяльності українських підприємств показало, що метод, який полягає у включенні в керівний орган або спостережну раду представників інших груп економічного впливу на сьогодні є не дієвим через перепони законодавчого характеру. Одночасно, для українських підприємств можливим є впровадження посади відповідального за моніторинг інтересів груп економічного впливу. Такий підхід, дозволить відслідковувати результативні групи економічного впливу підприємства, а також забезпечить аналізування інтересів таких економічних та соціальних суб'єктів. В подальшому інформація отримана такою посадовою особою може використовуватися в процесі стратегічного та тактичного планування діяльності підприємства.

Врахування інтересів груп економічного впливу при реалізації функції мотивування не є доцільним через спрямованість такої функції лише на дві групи економічного впливу, а саме на «Менеджерів підприємства» та «Працівників».

Реалізація функції регулювання пов'язана із коригуванням ситуацій, які виникають в середовищі функціонування підприємства. Відповідно, при реалізації функції регулювання розробляється аналітична інформація для прийняття управлінських рішень щодо коригування ситуації, в яких враховані інтереси груп економічного впливу підприємства.

Слід зазначити, що в залежності від типу ситуації можуть змінюватися підходи до прийняття управлінських рішень, які регулюють ситуацію, що склалася. Зокрема, якщо ситуація є штатною, а відповідне управлінське рішення синоптичним, то функція регулювання спрямована на корегування методів менеджменту, в яких враховані інтереси груп економічного впливу, розроблених в результаті реалізації функцій контролювання, планування, організування та мотивування. У випадку, якщо ситуація є нестандартною, то на підприємстві приймається спорадичне управлінське рішення. Підготовка аналітичного матеріалу для прийняття спорадичного управлінського рішення, в якому враховані інтереси груп економічного впливу, може потребувати застосування нестандартних методів та підходів, та здійснюватися в межах реалізації функції регулювання.

Запропоновані в даній публікації підходи дозволять сформувати систему управління інноваційного підприємством з врахуванням інтересів груп економічного впливу.

1. *Freeman R.E. Strategic Management: A Stakeholder Approach/ Freeman R.E. - Boston et al.: Pitman, 1984. – 315 p.*

2. *Кузьмін О.Є. Теоретичні та прикладні засади менеджменту: Навчальний посібник/ О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка» (Інформаційно-видавничий центр «ІТЕЛЕКТ+» Інститут післядипломної освіти), «Ітелект-Захід», 2003. – 352с.*